

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

Marie Larsson

DOM
2014-06-11
Meddelad i
KarlstadMål nr
224-14**SÖKANDE**Gräsbergs Bil i Hagfors AB, 556743-7933
Uvedsvägen 7
683 33 Hagfors**MOTPART**Hagfors kommun
Kommunstyrelsen
683 80 Hagfors**ÖVRIG PART**KG Knutsson AB
191 81 SollentunaOmbud: Carl Norén
Kastell Advokatbyrå AB
Stureplan 13
Box 7169
103 88 Stockholm**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att ny utvärdering görs varvid KG Knutsson AB:s anbud inte ska beaktas.

Dok.Id 109487

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 568 651 12 Karlstad	Rådhuset, Stora torget	054-14 85 00 E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se	054-14 85 30	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Hagfors kommun har genomfört en upphandling avseende service av kommunens leasade och ägda fordon (dnr UPH 2013-236). Tilldelningsbeslut fattades den 8 januari 2014. Av tilldelningsbeslutet framgår att samtliga fyra anbudsgivare kvalificerade sig till utvärderingen och i beslutet uppgavs att antagen leverantör KG Knutsson Bil AB lämnat förmånligaste pris.

Gräsbergs Bil i Hagfors AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att det ska göras en förnyad anbudsutvärdering utan beaktande av det anbud som lämnats av KG Knutsson Bil AB. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Till stöd för ansökan anför bolaget i huvudsak följande.

I förfrågningsunderlaget ställer kommunen upp skall-krav som ska vara uppfyllda för att anbud ska kvalificera sig till steg 2 – utvärderingen. KG Knutsson Bil AB och de två anvisade verkstäderna uppfyller inte dessa skall-krav. KG Knutsson Bil AB bedriver till skillnad från övriga tre anbudsgivare inte fordonsverkstadsverksamhet och kan således inte utföra de tjänster som efterfrågas av kommunen. Kommunen torde i stället mena KG Knutsson AB i sitt tilldelningsbeslut. KG Knutsson AB är systerbolag till Autoexperten i Sverige AB vars dotterbolag är Autoexperten Detaljist i Sverige AB. Såvitt bolaget kan förstå äger dessa Autoexpertenbolag inga verkstäder och i vart fall inte de anvisade verkstäderna CWs Bilservice och TS Bilservice. Såvitt bolaget förstår finns det hos kommunen inget skriftligt åtagande från dessa verkstäder att de kan utföra uppdraget på KG Knutsson AB:s vägnar. I ett dokument anger KG Knutsson AB att CWs Bilservice och TS Bilservice är anslutna till Autoexperten verkstadskoncept och innehar den högsta graden av deras tre olika grader av verkstäder. I ett annat dokument anges att varje ackrediterad Autoexperten verkstad är kontrollerad av Kontrollerad Bilverkstad, vilket inte stämmer. Det finns inte heller något skriftligt åtagande att verkstäderna uppfyller de kvalitets- och miljökrav som uppställs i förfrågningsunderlaget. Såvitt bolaget vet finns det ingen skriftlig dokumentation från verkstäderna där de bekräftar att de har den tekniska och yrkesmässiga kapacitet som krävs för att utföra uppdraget. Bolaget är medvetet om att enligt LOU får en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Då ska leverantören tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över

nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras. Några sådana skriftliga åtaganden finns inte från de två verkstäderna och bolagets uppfattning är att dessa verkstäder inte sanningsenligt kan lämna sådana åtaganden eftersom de inte har bevisat att de uppfyller de krav som ställs i anbuds-
inbjudan. Kommunen har fattat sitt beslut på felaktiga och bristfälliga underlag från KG Knutsson AB. Bolaget har lidit skada eftersom det prismässigt hade det lägsta budet efter KG Knutsson AB.

Hagfors kommun bestrider yrkandet om ingripande enligt LOU och anför i huvudsak följande.

Anteckningen KG Knutsson Bil AB i tilldelningsbeslutet är en felskrivning. Anbudsgivare är KG Knutsson AB. Hur KG Knutsson AB förhåller sig till Autoexperten saknar i sammanhanget betydelse eftersom KG Knutsson AB inte har hänvisat till Autoexperten kapacitet utan endast upplysningsvis i sitt anbud omnämnt Autoexperten. Kommunen har i sitt förfrågningsunderlag inte krävt någon skriftlig dokumentation på att kraven är uppfyllda utan i stället en redogörelse från anbudsgivaren i anbudet, vilket KG Knutsson AB har lämnat. Kommunen har inte haft anledning att ifrågasätta att de uppgifter KG Knutsson AB lämnat i anbudet varit riktiga, d.v.s. att KG Knutsson AB skulle använda CWs Bilservice och TS Bilservice som underleverantörer och att dessa var anslutna till Autoexperten verkstadskoncept. Eftersom det inte har varit fråga om hänvisning till annans kapacitet utan till typiska underleverantörer har det inte krävts något skriftligt åtagande mellan KG Knutsson AB och CWs Bilservice respektive TS Bilservice. Kommunen har inte heller haft någon skyldighet att kontrollera att lämnade uppgifter i anbud är korrekta, vilket framgår av kammarrättspraxis. Endast för det fall en upphandlande myndighet har haft anledning att ifrågasätta riktigheten av en lämnad uppgift kan sådan kontrollskyldighet uppkomma. Kommunens bedömning utifrån det lämnade anbudet var att KG Knutsson AB uppfyllde ställda skall-krav på teknisk förmåga och kapacitet. Någon skyldighet att kontrollera lämnade uppgifter har således inte uppkommit. Det är riktigt att KG Knutsson AB till anbudet har fogat sitt och inte verkstädernas miljölednings- och kvalitetsledningssystem. Det är av betydelse att det är kontraktsparten, d.v.s. KG Knutsson AB, som svarar för dessa rutiner och kommunen har inte heller krävt att underleverantörerna ska ha motsvarande system.

Gräsbergs Bil i Hagfors AB har i yttrande anfört i huvudsak följande.

KG Knutsson AB har i sitt anbud endast redovisat att verkstäderna (som KG Knutsson AB inte äger och inte har avtal med) kompetenstestas och utbildas fortlöpande samt att de har erforderlig kompetens för att utföra uppdraget. Det är mycket förvånande att kommunen anser att detta

räcker, inte minst mot bakgrund av att KG Knutsson AB inte ens har kompetens att uttala sig om detta. När det gäller maskiner och teknisk utrustning har även här kommunen godtagit KG Knutsson AB:s mycket knapphändiga uppgifter om vilken teknisk utrustning verkstäderna innehar. Bolaget vet att båda dessa verkstäder inte har all erforderlig utrustning för uppdraget. KG Knutsson AB har redogjort för tre kunder som, såvitt bolaget kan förstå, de utpekade verkstäderna aldrig har utfört någon tjänst åt. Det är märkligt att dessa underleverantörer inte behöver uppvisa någon dokumentation i form av utrustning, utbildning, miljödokument, kunder mm. Det är i en upphandling inte tillåtet att som i detta fall ställa krav vars uppfyllnad endast ska visas med anbudsgivarens egna uppgifter, jfr EU-domstolens avgörande i C-448/01. Även om kommunen i samband med utvärderingen inte hade konkret anledning att ifrågasätta KG Knutsson AB:s uppgifter i anbudet följer av praxis att även sådana omständigheter som framkommer först under överprövningsprocessen måste beaktas vid prövningen av om skall-kravet är uppfyllt.

Hagfors kommun har i yttrande anfört i huvudsak följande.

Kommunens bedömning är att KG Knutsson AB i sitt anbud har lämnat de uppgifter som kommunen efterfrågat, nämligen förteckning över de viktigaste tjänsterna de senaste tre åren, redovisning av utbildnings- och yrkeskvalifikationer samt förteckning över verktyg, maskiner etc. som företaget disponerar över. Kommunen vidhåller att den inte har haft anledning att ifrågasätta lämnade uppgifter och att de uppgifter som Gräsbergs Bil i Hagfors AB lämnat i ansökan om överprövning inte har varit sådana att det finns anledning att särskilt kontrollera uppgifterna. De uppgifter som KG Knutsson AB har lämnat i sitt anbud är fullt möjliga att kontrollera. Gräsbergs Bil i Hagfors AB har inte visat att KG Knutsson AB inte har uppfyllt skall-kraven eller att de har lämnat felaktiga uppgifter i sitt anbud. Någon utvidgad kontrollskyldighet föreligger därför inte.

KG Knutsson AB anser att Gräsbergs Bil i Hagfors AB:s ansökan om överprövning ska avslås. KG Knutsson AB uppger att dess anbud uppfyller samtliga krav och att Gräsbergs Bil i Hagfors AB inte har visat att det har lidit eller kan komma att lida skada. Till stöd för sin talan anför KG Knutsson AB i huvudsak följande.

KG Knutsson AB uppfyller samtliga av de nu aktuella kraven i punkten 2.11.1 i anbudsförfrågan. I bilaga 1 till bolagets anbud har angetts att uppdraget kommer att utföras av underleverantörerna CWs Bilservice och TS Bilservice, vilka är anslutna till Autoexpertens verkstadskoncept och de innehar Ackrediterad Autoexperten Verkstad, som innebär att de

innehar den högsta graden av Autoexpertens tre olika grader av verkstäder. Att högt ställda kvalitetskrav ställs på en sådan verkstad framgår av bilagan "Kvalitetssäkring" till KG Knutsson AB:s anbud (som Gräsbergs Bil i Hagfors AB har hänvisat till, men inte synes ha bifogat sin ansökan om överprövning). Som bl.a. framgår av bilagan är varje Ackrediterad Autoexperten Verkstad kontrollerad av Kontrollerad Bilverkstad (KVB). Som anges under rubriken "utbildnings- och yrkeskvalifikationer" (bilaga 1 till aktbilaga 1) har dessa underleverantörer erforderlig kompetens för att utföra uppdraget. Detta utgör en uttrycklig bekräftelse av att leverantörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer motsvarar de krav som ställs i upphandlingen. Bekräftelsen upprepas i bilagan "Intyg kompetens och resurser" (se rubriken "Verkstäder" i bilaga till aktbilaga 1) vilken har bifogats till KG Knutsson AB:s anbud. Dessutom har KG Knutsson AB i anbudsformuläret angett "JA" efter påståendet "Samtliga villkor i förfrågningsunderlaget accepteras". Kommunen har inte någon anledning att ifrågasätta KG Knutsson AB:s bekräftelser och redovisningar av kravuppfyllelsen. Anbudet från KG Knutsson AB uppfyller därmed förfrågningsunderlagets krav och kan inte förkastas. Det bör även nämnas att det inte finns något krav i upphandlingen på att CV avseende de personer som avses utföra tjänsterna ska bifogas. Som kommunen har anfört anlitar KG Knutsson AB sedvanliga underleverantörer och för sådana finns ingen skyldighet att tillhandahålla bevis om tillgång till kapaciteten. Under alla omständigheter har KG Knutsson AB på annat sätt i anbudet visat att man kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras. KG Knutsson AB har i anbudet (bilaga 1 till aktbilaga 1) förklarat att man ingår i samma koncern som Autoexperten Sverige AB. Genom det gemensamma ägarförhållandet är det uppenbart att KG Knutsson AB förfogar över de nödvändiga resurserna genom Autoexpertens återförsäljare, däribland de två underleverantörer som KG Knutsson AB avser att använda sig av. KG Knutsson AB har dessutom underhand presenterat ett samarbetsavtal med Autoexperten och dess återförsäljare för kommunen. KG Knutsson AB har därmed under alla omständigheter visat att man kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras. KG Knutsson AB förfogar över de verktyg, maskiner och teknisk utrustning som krävs för utförande av tjänsten, vilket har bekräftats och framgår av anbudet (bilaga 1 till aktbilaga 1 och under rubriken "Verkstäder" i bilaga till aktbilaga 1). Det finns ingen anledning att ifrågasätta dessa uppgifter. Dessutom är det särskilt föreskrivet i förfrågningsunderlaget att kravet ska vara uppfyllt "vid tidpunkten för tecknande av kontrakt", varför det överhuvudtaget inte är möjligt att förkasta anbudet ens vid bristande uppfyllelse av kravet vid anbudsinlämningen. Kravet är uppfyllt redan nu. Att lämna in ISO-certifikat för underleverantörer är inget krav i upphandlingen. Sammanfattningsvis är samtliga Gräsbergs Bil i Hagfors AB:s påståenden om brister i KG Knutsson AB:s anbud grundlösa.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Utredningen

I förfrågningsunderlaget den 18 november 2013 till nu aktuell upphandling anges bl.a. följande.

2.11.1 Uteslutning och kvalificering – Steg 1

Först sker en kontroll av att anbudsgivaren uppfyller de formella krav och åligganden som ska eller får medföra uteslutning enligt LOU. Därefter sker en bedömning av anbudsgivarens lämplighet i form av registrering, ekonomisk ställning samt teknisk och yrkesmässig kapacitet. Detta visas genom att nedanstående specificerade krav uppfylles.

Uteslutningsgrund och krav på registrering

Kommunen kommer att utesluta anbudsgivaren om någon av omständigheterna föreligger enligt LOU kap 10 § 1.

Uteslutning av leverantör kan komma att göras i de fall som gäller enligt LOU kap 10 § 2.

Motsvarande krav gäller även för eventuella underleverantörer.

Krav på teknisk förmåga och yrkesmässig kapacitet

Anbudsgivaren ska ha tre års erfarenhet från liknande tjänster eller kunna påvisa att berörd personal har motsvarande erfarenhet.

För tjänsten ansvarig arbetsledare ska minst inneha fem års erfarenhet av motsvarande ansvar i liknande tjänster.

Anbudsgivaren ska vid tidpunkten för tecknande av kontrakt förfoga över de verktyg, maskiner och teknisk utrustning som krävs för utförande av tjänsten, d.v.s. diagnostikutrustning, specialverktyg osv.

Bevis om teknisk förmåga och yrkesmässig kapacitet

Kravet på uppfyllande av teknisk och yrkesmässig kapacitet visas genom att till anbudet bifoga:

Förteckning över de viktigaste tjänsterna (företagsavtalen) som utförts under de tre senaste åren med uppgift om värde och tidpunkt samt huruvida det varit fråga om privata eller offentliga mottagare.

Uppgifter om tjänsteleverantörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer eller motsvarande uppgifter för ledande personer i företaget, särskilt om den eller dem som ska ha ansvar för tillhandahållande av tjänsterna.

Uppgift om vilka verktyg, maskiner och teknisk utrustning som tjänsteleverantören förfogar över för att fullgöra kontraktet.

Krav på tillgång till andra företagskapacitet

Anbudsgivare som inte uppfyller ställda krav på ekonomiskt, teknisk och yrkesmässig kapacitet får i sitt anbud vid behov hänvisa till andra företagskapacitet. Anbudsgivaren ska i så fall i sitt anbud bifoga ett åtagande från företaget i fråga eller på annan sätt i anbudet visa att anbudsgivaren kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Krav på kvalitetssäkring och miljöledning

Leverantören ska ha dokumenterade kvalitetssäkrings och miljöledningssystem.

Bevis om standarder för kvalitetssäkring och miljöledning

Kravet på uppfyllande av kvalitetssäkring och miljöledning enligt LOU kap 11 §§ 14 och 15 visas genom att till anbudet bifoga av oberoende organ upprättade certifikat som intygar ovanstående. Även andra bevis på likvärdiga kvalitetssäkrings- och miljöledningsåtgärder som lämnas av leverantörer godkänns.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Bolaget har gjort gällande att vinnande leverantör KG Knutsson AB inte har uppfyllt samtliga skall-krav i punkt 2.11.1 avseende teknisk förmåga och yrkesmässig kapacitet, kvalitetssäkring och miljöledning samt hänvisning till andra företags kapacitet.

Kommunen har invänt att den i förfrågningsunderlaget inte har krävt någon skriftlig dokumentation på att kraven är uppfyllda utan i stället en redo-

görelse från anbudsgivaren i anbudet, vilket KG Knutsson AB har lämnat. Kommunen anser att KG Knutsson AB i sitt anbud har lämnat de uppgifter som efterfrågats och att kommunen inte har haft anledning att ifrågasätta dessa uppgifter. KG Knutsson AB har likaså invänt att kommunen inte har någon anledning att ifrågasätta KG Knutsson AB:s bekräftelser och redovisningar av kravuppfyllelsen.

Enligt KG Knutsson AB:s anbud kommer uppdraget att utföras av CWs Bilservice och TS Bilservice. Förvaltningsrätten tolkar förfrågningsunderlaget så att de krav som där uppställs även gäller underleverantörerna. Det kan då ifrågasättas om inte kravet på dokumenterade kvalitetssäkrings- och miljöledningssystem även gäller CWs Bilservice och TS Bilservice, trots att kommunen anfört motsatsen.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av KG Knutsson AB:s anbud inte går att utläsa uppgifter om tjänsteleverantörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer. I anbudet anges endast att verkstäderna har kompetenstestats genom Autoexpertens utbildningscenter och utbildas fortlöpande samt att de har erforderlig kompetens för att utföra uppdraget. Den av KG Knutsson AB lämnade förteckningen över de viktigaste tjänsterna de senaste tre åren innehåller inte heller uppgifter om värde och tidpunkt.

Sammantaget finner förvaltningsrätten att bolaget visat att KG Knutsson AB:s anbud inte uppfyllt samtliga skall-krav. KG Knutsson AB:s anbud hade därför rätteligen bort uteslutas. Då anbudet trots detta utvärderats har Hagfors kommun brutit mot 1 kap. 9 § LOU. Bolaget kan till följd av detta komma att lida skada. Förvaltningsrätten finner därmed skäl förordna att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att ny utvärdering av anbuderna ska ske utan beaktande av KG Knutsson AB:s anbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B LOU).

Olle Sundberg

rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.